

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Mgr. Lenky Havlíčkové a Mgr. Radima Kadlčáka ve věci

žalobce: **F. P.**, narozený X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Jahodářem
sídlem Za Kajetánkou 1281/12, 169 00 Praha 6

proti

žalovanému: **Magistrát města Děčín**
sídlem 28. října 1155/2, 405 02 Děčín I
zastoupený advokátem Mgr. Narcisem Tomáškem
sídlem U Starého mostu 111/4, 405 02 Děčín

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu spočívajícím v nezhájení řízení o odstranění stavby okna v budově na adrese X

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) včasně podanou prostřednictvím právního zástupce dne 30. 6. 2023 ve znění jejího doplnění ze dne 11. 8. 2023 domáhal, aby soud vyslovil nezákonnost zásahu žalovaného spočívajícího ve sdělení žalovaného ze dne 24. 6. 2020, č. j.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

MDC/64549/2020, odpovědi žalovaného na žalobcovu stížnost podle § 175 odst. 1 správního řádu ze dne 5. 10. 2021, č. j. MDC/95492/2021 a sdělení žalovaného ze dne 24. 1. 2022, č. j. MDC/9369/2022.

2. Dále se žalobce domáhal toho, aby soud žalovanému uložil povinnost ukončit porušování jeho práv spočívající v nezahájení řízení podle § 129 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, (dále jen „starý stavební zákon“) pro stavební úpravy provedené v domě na adrese X, spočívající v osazení nového otevíravého okna namísto původních luxferů.
3. Současně se žalobce domáhal přiznání i nákladů řízení.

Žaloba

4. Žalobce ve své žalobě popsal postup, kterým se domáhal zahájení řízení o odstranění stavby ve vztahu k oknu umístěnému na sousední budově a jeho nahrazení původně umístěnými luxfery. Trval na tom, že z dokumentace, na kterou žalovaný odkazuje ve svých vyjádřeních, nevyplývá, jaký byl poslední legální stav předmětné stavby, neboť žádná ze žalovaným citované a odkazované dokumentace není podkladem pro kolaudační rozhodnutí, které určuje legální stav stavby a z dokumentace není zřejmé, jakým způsobem byla předmětná dokumentace vytvořena. Žalobce trval na tom, že ze skutečnosti, že existuje různorodá dokumentace zachycující stavbu v čase, nelze usuzovat o tom, že stavba byla ve stavu zachyceném v dané dokumentaci zkolaudována, když taková dokumentace není podkladem pro kolaudaci.
5. Nezákonný zásah shledává žalobce v „rozhodnutí“ žalovaného nezahajovat správní řízení o odstranění stavby. Žalobce považuje tento zásah za trvající, neboť nepříznivé důsledky zásahu žalovaného se žalobce nadále dotýkají. Nezahájením řízení je žalobce krácen na svých právech vyplývajících ze stavebního zákona a dále dochází dle jeho názoru k ohrožení jeho vlastnického práva, neboť vybouráním luxferů a osazením otevíravého okna došlo ke zhoršení požárně bezpečnostního stavu, který zasahuje nemovitost ve vlastnictví žalobce. O této skutečnosti byl žalovaný informován, neboť mu byl předložen dokument o zhodnocení stavební úpravy z hlediska požární ochrany.
6. Žalobce trval na tom, že žalovaný nezahájil správní řízení, přestože mu byly žalobcem i Krajským úřadem Ústeckého kraje vytýkány nedostatky při zjištění posledního legálního stavu stavby. Pokud tedy žalovaný není opakovaně schopen přesvědčivě zjistit skutkový stav svědčící o tom, že nejsou dány důvody pro zahájení řízení o odstranění stavby, pak dle žalobce nezbývá než řízení o odstranění stavby zahájit. Následně by bylo na stavebníkovi, aby v řízení prokázal, že stavební změny byly provedeny v souladu s právním řádem.
7. Dle žalobce je postup žalovaného v hrubém rozporu se základními zásadami postupu správních orgánů uvedenými ve správním řádu. Dle žalobce je opakovaně porušována zásada materiální pravdy, neboť žalovaný nepostupuje tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Dle jeho názoru je rovněž porušována povinnost vyřizovat věci bez zbytečných průtahů, neboť jeho podnět z roku 2017 nebyl do dnešního dne uspokojivě vyřízen. Žalobce rovněž trvá na tom, že žalovaný nedbá toho, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem, přičemž dlouhodobá nečinnost žalovaného je v rozporu s požadavky stavebního zákona na realizaci stavebních úprav v souladu se stavebním zákonem a dalšími předpisy. Dle žalobce žalovaný nemá zájem na řádném vyřešení jeho podnětu a veškerá činnost žalovaného směřuje k „ukončení celé záležitosti“, aniž by musel

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

zahájit řízení o odstranění stavby. Podle žalobcova názoru žalovaný nepřipustně postupuje cestou nejmenšího odporu tak, aby si nepřidělával práci.

Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Žalovaný v reakci na žalobu poukázal na skutečnost, že z výkresu s názvem „ČSP Děčín Leninovo náměstí“ z března 1973 plyne, že ve IV. podlaží předmětného objektu je umístěno na sporném místě tzv. zdvojené okno. Jde dle žalovaného o otevíravé okno. Uvedený výkres je součástí archivní dokumentace předmětného domu, dle které byla provedena investorem Česká státní pojišťovna, oblastní závod Děčín, rozsáhlá rekonstrukce. Žalovaný zdůraznil, že v době této rekonstrukce platil zákon č. 87/1958 Sb., o stavebním řádu, (dále jen „zákon o stavebním řádu“), který byl zrušen k 1. 10. 1976.
9. Žalovaný poukázal na § 2 zákona o stavebním řádu, dle něhož lze provádět stavby a stavební práce jen podle předepsané projektové dokumentace a podle rozhodnutí o přípustnosti stavby. Žalovaný k tomu podotkl, že dle stavebního řádu by na výměnu okna za luxfery bylo nutné rozhodnutí o přípustnosti stavby či ohlášení.
10. Žalovaný má za to, že modernizace předmětného domu proběhla v 70. letech dvacátého století v souladu s tehdy platnými právními předpisy. V současnosti umístěné okno odpovídá podkladům pro modernizaci provedenou v 70. letech dvacátého století. Z podkladů dostupných žalovanému nevyplývá, že by po dokončení předmětné modernizace vydal příslušný orgán státní správy rozhodnutí, jímž by povolil výměnu uvedeného okna za luxfery. Z uvedeného dle jeho názoru vyplývá, že luxfery byly v předmětné stavbě umístěny v rozporu s právními předpisy. Žalovaný tedy trvá na tom, že současný stav je zcela souladný s posledním zjištěným legálním stavem.

Replika žalobce

11. Žalobce poukázal na skutečnost, že žalovaný nemá pro svou domněnku, že modernizace předmětného domu proběhla v roce 1973, respektive později v souladu s tehdy platnými právními předpisy, žádný důkaz. Žalovaným předkládaná dokumentace nijak nedokládá, jaký byl poslední legální stav stavby, neboť žádná ze žalovaným citované dokumentace není podkladem pro kolaudační ani jiné rozhodnutí, které určuje legální stav stavby a není ani zřejmé, za jakým účelem byla předmětná dokumentace vytvořena.
12. Žalobce rovněž poukázal na skutečnost, že zmiňovaná dokumentace je založena ve složce s názvem „Skutečné provedení“ s datem říjen 2000. Z toho lze dle jeho názoru usuzovat o tom, že takto zpracovaná dokumentace toliko zachycuje faktický stav budovy, který byl dodatečně zachycen, a nikoliv stav právní.
13. Současně žalobce poukázal na neurčitost vyjádření žalovaného ohledně doby provedené rekonstrukce a na skutečnost, že sám žalovaný nemluví o žádných konkrétních rozhodnutích.
14. Žalobce trval na tom, že je to právě žalovaný, kdo má být schopen řádně a průkazně zjistit poslední stav budovy, a to i za případné součinnosti s vlastníkem. Pokud toho není žalovaný schopen, nemůže to jít k tíži žalobce. Žalovaný však již po několik let není schopen zjistit poslední legální stav budovy a činí kroky ve snaze vyhnout se této své povinnosti a nemuset se zabývat podnětem žalobce.

Jednání soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

15. Právní zástupce žalobce při jednání soudu odkázal na svá písemná podání a dále uvedl, že trvá na tom, že nezákonný zásah vůči žalobci spočívající v nezahájení řízení o odstranění stavby přetrvává. Zdůraznil, že dle jeho názoru nedošlo ze strany žalovaného k řádnému zjištění rozhodného skutkového stavu ohledně posledního legálního stavu stavby. Uvedl, že z dokumentů, na které žalovaný odkazuje, dle jeho názoru není možné seznat poslední legální stav stavby. Dále právní zástupce uvedl, že plány a stavební dokumentace zachycují nějaký konkrétní stav stavby, ale zachycený stav není možné považovat za poslední legální stav, neboť stavební dokumentace nemůže doložit, jaký byl legální stav stavby, tedy zda umístění otevíravého okna v předmětném stavebním otvoru bylo povoleno. Správním orgánem dle jeho názoru nebylo doloženo, kdy došlo k umístění luxferů do předmětného stavebního otvoru, ani to, kdy bylo povoleno umístění otevíravého okna do předmětného stavebního otvoru.
16. Právní zástupce žalovaného odkázal na vyjádření k žalobě a dále na projektovou dokumentaci předmětné stavby z roku 1973, jakož i následných let, ze které vyplývá, že v předmětném stavebním otvoru bylo umístěno otevíravé okno. Někdy později došlo k faktickému nahrazení otevíravého okna luxfery bez stavebního povolení či jiného opatření stavebního úřadu. Pokud následně opět bylo v předmětném stavebním otvoru umístěno namísto luxferů otevíravé okno, došlo pouze k uvedení stavby do souladu s posledním zjištěným legálním stavem. Zdůraznil, že plán zachycující skutečné provedení stavby, který byl podkladem pro kolaudační rozhodnutí ze dne 16. 11. 2000, č. j. SÚ332-3813/2000/Si, znázorňuje v předmětném stavebním otvoru otevíravé okno. Dle právního zástupce žalovaného žalovaný dospěl ke správnému závěru, že poslední legální stav byl takový, že v předmětném stavebním otvoru bylo otevíravé okno. Žalovaný tedy postupoval správně, pokud nezahájil řízení o odstranění stavby ve vztahu k umístění otevíravého okna do předmětného otvoru.
17. Při jednání soud provedl dokazování kompletní dokumentací evidovanou na stavebním úřadě ve vztahu k předmětnému domu č. p. X. Dále soud provedl důkaz printscreenem stránky dk.spsopava.cz na které je zachycen „skijo manual“ zachycující manuál pro práci s programem na zpracování stavebních plánů, kde je mimo jiné zachyceno i vyznačování výplně okna „vitrablokiem“, což je druh luxferu.

Posouzení věci soudem

18. V § 82 s. ř. s. je uvedeno, že každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný. Podle § 87 odst. 1 s. ř. s. platí, že soud o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem rozhoduje na základě skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu. V § 87 odst. 2 s. ř. s. je pak zakotveno, že soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. Žalovaným je pak podle § 83 s. ř. s. správní orgán, který podle žalobního tvrzení zásah provedl. Dle § 85 s. ř. s. je žaloba nepřípustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

19. Žalobce již podáním ze dne 1. 11. 2016 předložil žalovanému podnět k prošetření stavební činnosti, v rámci které došlo k výměně dosavadních luxferů za nové otevíravé okno. Následně probíhalo několik let jednání s žalovaným, v rámci něhož žalobce podával podněty, stížnosti a žádosti o přešetření vyřízení stížností. Od podání původního podnětu do podání žaloby se žalobce opakovaně obrátil na Krajský úřad Ústeckého kraje jako nadřízený orgán žalovaného s žádostí o vydání opatření proti nečinnosti žalovaného v souladu s § 80 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „správní řád“). Přes vynaloženou snahu se žalobci nepodařilo dosáhnout zahájení řízení o odstranění stavby spočívající v umístění otevíravého okna a uvedení stavby do původního stavu (umístění luxferů do předmětného stavebního otvoru). Na podněty žalobce bylo žalovaným sdělováno, že nebyl shledán důvod k zahájení řízení o odstranění stavby dle § 129 starého stavebního zákona.
20. Primárně se soud musel zabývat otázkou, zda byly splněny podmínky daného řízení. Ve vztahu k přípustnosti žaloby proti nezahájení řízení o odstranění stavby vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39 (dále jen „rozsudek ŽAVES“), následující podstatné závěry.
21. Nutno obecně zmínit, že prokáže-li se v soudním řízení správním, že správní orgán nezahájil řízení o odstranění stavby, byť šlo o stavbu nepovolenou, pak správní orgán postupoval v rozporu s právem objektivním a neochránil osoby, jejichž hmotných práv se nepovolená stavba dotýká. Nezákonným zásahem je v takovém případě právě pasivita správního orgánu („nečinnost“), který toleroval nepovolenou stavbu a nezahájil řízení o odstranění stavby (viz odst. 70 odůvodnění rozsudku ŽAVES). Objektivně protizákonná nečinnost správního orgánu spočívající v nezahájení řízení z moci úřední o odstranění stavby však může přímo zasáhnout do veřejného hmotného subjektivního práva žalobce jen za splnění následujících kumulativních podmínek (viz odst. 81 až 89 a 102 rozsudku ŽAVES): 1. žalobce je oprávněn podat žalobu proti rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s., které eventuálně vzejde ze zahájeného řízení o odstranění stavby, 2. nesmí existovat žádné jiné správní řízení ani žádný jiný moment, kdy žalobce v minulosti mohl nebo teprve v budoucnu bude moci chránit své subjektivní hmotné právo v rámci veřejné správy nebo žalobou před správním soudem (buď jako účastník správního řízení, nebo jako osoba, která sice dle zákona nebyla účastníkem řízení, ovšem proti rozhodnutí má právo podat žalobu podle § 65 odst. 1 s. ř. s.), a 3. podáním zásahové žaloby žalobce nezneužívá právo podat správní žalobu – např. v případě, kdy žalobce nejprve soukromoprávním ujednáním přivoli k určitému (jednoznačnému) způsobu užití svého pozemku, poté se však pokusí (aniž byly ze strany stavebníka porušeny podmínky či limity žalobcova přivolení) svých soukromoprávních závazků zbavit iniciací pravomocí správního orgánu, který upozorní na rozpor využití pozemku s veřejným právem, nebo kdy s ohledem na povahu věci bude v daném případě nad veřejnoprávní podstatou věci převažovat soukromoprávní charakter sporu mezi dvěma fyzickými či právnickými osobami a veřejnoprávní otázka bude zcela marginální, případně kdy žalobce stav, jehož nápravy se nyní domáhá, dlouhodobě pokojně akceptoval (viz odst. 88 a 102 rozsudku ŽAVES).
22. Dále je třeba zmínit, že pokud „zápůřčí“ žaloba (žaloba, kterou se žalobce domáhá, aby soud uložil žalovanému upustit od dalšího zasahování do jeho práv) směřuje proti zásahu, který doposud nebyl ukončen, je nutno zkoumat, zda se žalobce ochrany před tvrzeným zásahem či jiné formy nápravy mohl domáhat jinými právními prostředky podle § 85 s. ř. s. Těmito prostředky je jednak podnět dle § 42 správního řádu správnímu orgánu, který podle přesvědčení žalobce měl zahájit řízení z moci úřední (z něhož se musí správní orgán dozvědět

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nejen o nezákonnosti, ale i o důvodech, proč nezákonnost zkracuje práva žalobce) a dále podnět k opatření proti nečinnosti nadřízenému správnímu orgánu dle § 80 odst. 2 správního řádu (viz odst. 96 až 101 rozsudku ŽAVES).

23. Z odkazovaného rozsudku ŽAVES (viz odst. 102) se též podává, že žalobci nemůže uplynout lhůta k podání žaloby do té doby, dokud trvá zásah, tedy dokud trvá kompetence správního orgánu zahájit řízení z moci úřední.
24. Zároveň soud připomíná, že správní orgán, který podnět k zahájení řízení obdržel, s ním musí zacházet jako s jakýmkoli jiným podnětem k zahájení řízení z moci úřední podle § 42 správního řádu. Pokud o to ten, kdo podal podnět, požádá, je správní orgán povinen sdělit mu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu. Řízení o odstranění stavby včetně eventuálního řízení o dodatečném povolení nepovolené stavby představuje účinný způsob ochrany osob, jejichž práva svým předcházejícím postupem stavebník porušil. Řízení o odstranění stavby tudíž v takovém případě slouží vedle prosazení veřejného zájmu na dodržování stavební kázně též k ochraně hmotných práv potenciálních účastníků stavebního, popř. též územního řízení. Pokud správní orgán zahájí řízení o odstranění stavby, účastníkem takového řízení se stane vlastník pozemku, na kterém stojí sporná stavba, respektive další sousedé [k vymezení všech účastníků řízení o nařízení odstranění stavby viz § 129 odst. 10 starého stavebního zákona, resp. § 250 odst. 2 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový stavební zákon“)]. Během tohoto řízení může nastat situace, že stavebník požádá o dodatečné povolení stavby. Rovněž v tomto řízení mohou všichni jeho účastníci uplatňovat námitky a hájit svá práva (viz odst. 45 a 56 rozsudku ŽAVES).
25. Soud v nyní projednávaném případě ve svém hodnocení vyšel z právě popsanych závěrů rozsudku ŽAVES (srov. např. i navazující rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2023, č. j. 1 As 105/2023-29, nebo ze dne 31. 1. 2024, č. j. 8 As 84/2023-71).
26. Soud konstatuje, že předmětná žaloba je z hlediska § 85 s. ř. s. přípustná, neboť z předložené spisové dokumentace vyplývá, že žalobce před podáním předmětné žaloby uplatnil u žalovaného podnět podle § 42 správního řádu, jímž se domáhal zahájení řízení o odstranění nepovolené stavby spočívající ve výměně luxferů za otevíravé okno v konkrétním stavebním otvoru sousední budovy X. Rovněž z předložené spisové dokumentace vyplynulo, že se žalobce opakovaně domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného postupem dle § 80 odst. 2 správního řádu, a to podáním učiněným do úředního záznamu na Krajském úřadu Ústeckého kraje dne 8. 11. 2018 a přípisem ze dne 27. 5. 2020. Ani tímto postupem se však žalobce zahájení řízení o odstranění předmětné stavby nedomohl. Žalobce rovněž jako vlastník sousední budovy dle soudu splňuje podmínku účastenství v řízení o odstranění stavby dle § 129 odst. 10 starého stavebního zákona, resp. § 250 odst. 2 nového stavebního zákona. Současně dle soudu zde neexistuje žádné jiné správní řízení ani žádný jiný moment, kdy žalobce v minulosti mohl nebo teprve v budoucnu bude moci chránit své subjektivní hmotné právo v rámci veřejné správy nebo žalobou před správním soudem, a to buď jako účastník správního řízení, nebo jako osoba, která sice dle zákona nebyla účastníkem řízení, ovšem proti rozhodnutí má právo podat žalobu podle § 65 odst. 1 s. ř. s.
27. K otázce včasnosti předmětné žaloby soud poukazuje na závěr obsažený v odst. 102 rozsudku ŽAVES a nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2022, č. j. 4 As 384/2021-29, či ze dne 14. 9. 2023, č. j. 1 As 105/2023-29. Nejvyšší správní soud v rozsudku ŽAVES konstatoval, že

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

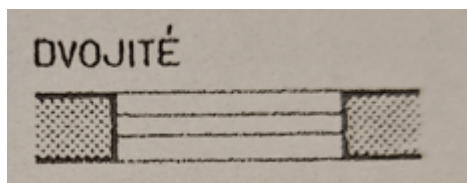
žalobci „nemůže uplynout lhůta k podání žaloby do té doby, dokud trvá zásah, tedy dokud trvá kompetence správního orgánu zahájit řízení z moci úřední.“ V rozsudku ze dne 22. 4. 2021, č. j. 9 As 13/2021-32, pak Nejvyšší správní soud konstatoval, že „nezákonným zásahem je sama trvající pasivita správního úřadu, která negativně zasahuje do právní sféry žalobce. Z tohoto pohledu by proto hypotetická zásahová žaloba neměla směřovat proti nezákonnému zásahu spočívajícímu ve sdělení žalovaného o nezahájení řízení k podnětu stěžovatele, ale v nezákonné nečinnosti ohledně nezahájení řízení o odstranění stavby. V takovém případě se nejedná o prostý „jednorázový zásah“, ale naopak je třeba zohlednit jeho trvající nezákonné účinky. (...) S ohledem na tyto závěry soudu nezbyvá než uzavřít, že tvrzeným zásahem je v dané věci trvající pasivita správního úřadu, resp. žalovaného (nezahájení řízení z moci úřední), která představuje doposud neukončený zásah. Lhůta pro podání žaloby proti takovému zásahu proto začíná každý den běžet znovu, resp. doposud nemohla uplynout.“ Na základě výše citovaných závěrů, které jsou plně přílehlavé i pro nyní posuzovaný případ, tak soud dospěl k závěru, že v předmětném případě se jedná o zásah trvající, který stále trvá, a lhůta pro podání žaloby tedy nemohla uplynout. Soud tak považuje předmětnou žalobu za včasnou.

28. Soud rovněž neshledal, že by podání žaloby v předmětném případě mohlo být považováno za zneužití práva ze strany žalobce. Je pravda, že z obsahu spisové dokumentace vyplývá, že prvotní podnět k přešetření umístění otevíravého okna podal žalobce již v roce 2016, ale v následujícím období zůstal žalobce stále aktivní a v přiměřených intervalech se domáhal zahájení řízení o odstranění stavby spočívající v nahrazení luxferů otevíravým oknem.
29. S ohledem na výše uvedené dospěl soud k závěru, že v předmětném případě byly splněny podmínky řízení a bylo možné o žalobě rozhodnout meritorně.
30. V § 129 odst. 1 písm. b) starého stavebního zákona je stanoveno, že stavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nahrazující anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena.
31. Prakticky totožná je právní úprava i v novém stavebním zákoně účinném ke dni rozhodování soudu, kde je v § 250 odst. 1 písm. b) uvedeno, že stavební úřad nařídí stavebníkovi nebo vlastníku stavby odstranit stavbu, pokud je prováděna nebo byla provedena bez povolení podle tohoto zákona anebo v rozporu s ním.
32. K předmětu přezkumu žaloby na ochranu před nezákonným zásahem v případě nezahájení řízení z úřední povinnosti na základě podnětu žalobce se vyjádřil Nejvyšší správní soud v odstavci 104 rozsudku ŽAVES. Nejvyšší správní soud uvedl: „... rozhodnou otázkou pro krajský soud je pouze to, zda má být správní řízení zahájeno, nikoli jak má být v případném zahájeném řízení rozhodnuto. Soud se bude zabývat tím, zda jsou splněny podmínky, které pro zahájení příslušného řízení stanoví zákon.“
33. Z výše citovaných ustanovení § 129 starého stavebního zákona a § 250 nového stavebního zákona dle soudu jednoznačně vyplývá, že stavební úřad zahájí řízení o odstranění stavby z úřední povinnosti v případě, že má postaveno najisto, že stávající stavba byla provedena bez řádného povolení či opatření nebo v rozporu s ním. Řízení o odstranění stavby tedy neslouží v žádném případě ke zjišťování skutkového stavu ohledně legálnosti sporné stavby. Není tedy možné postupovat tak, jak požadoval žalobce, že by v důsledku nemožnosti přesvědčivě zjistit skutkový stav svědčící o tom, že nejsou dány důvody pro nezahájení řízení, mělo být řízení o odstranění stavby zahájeno. Vzhledem k formulaci právní úpravy bylo na soudu, aby posoudil, zda z podnětu žalobce či ze stavební dokumentace uložené Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

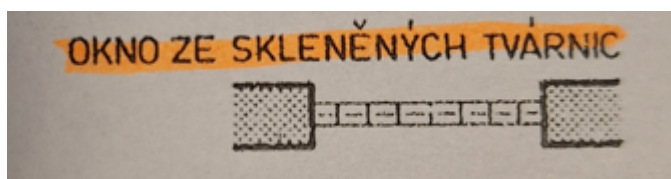
k předmětné budově na stavebním úřadu, která dokládá legální stav stavby, vyplývá, že umístění otevíravého okna do předmětného stavebního otvoru bylo nepovolenou stavbou.

34. Z tvrzení žalobce, která předložil v průběhu jeho dlouhotrvající komunikace s žalovaným před podáním žaloby, nelze dle soudu dovodit, že by umístění otevíravého okna bylo v rozporu s legálním stavem, neboť ani čestné prohlášení pracovnice, která pracovala v předmětné budově dlouhou dobu nemůže doložit, že umístění otevíravého okna v předmětném stavebním otvoru bylo provedeno bez řádného povolení či opatření či v rozporu s ním. Sám žalobce po celou dobu komunikace s žalovaným v předmětné věci nepředložil doklad, ze kterého by bylo možné dovodit, že umístění okna v předmětném stavebním otvoru je v rozporu s legálním stavem. Po celou dobu setrval pouze na tvrzení, že došlo k nahrazení luxferové výplně oknem. Tato skutečnost je mezi účastníky ovšem nesporná. Sporným zůstává pouze otázka, zda umístěním okna došlo k nepovolené stavební úpravě, či zda došlo ze strany stavebníka pouze k uvedení stavby do souladu s posledním legálním stavem.
35. K ověření rozhodných skutečností si soud vyžádal kompletní dostupnou stavební dokumentaci k předmětné budově, kterou provedl dokazování při jednání soudu. Rovněž soud vycházel z výňatku z publikace založené žalovaným ve spisové dokumentaci a provedeným dokazováním ve vztahu ke způsobu vyznačování výplně stavebních otvorů ve stavební dokumentaci (Ing. arch. SOUKUP, Jiří; Ing. arch. ŠAMÁNEK, Josef; VEREŠ, Juraj.: *Stavební výkresy pozemních staveb*. Praha: Nakladatelství technické literatury, 1969, s. 259). Dle podkladů, které měl stavební úřad k dispozici a které jsou v souladu se zjištěním soudu se výplně stavebních otvorů ve stavební dokumentaci vyznačují takto:

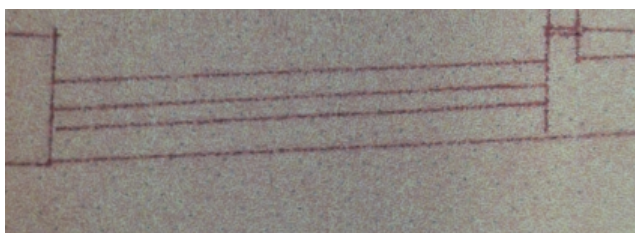
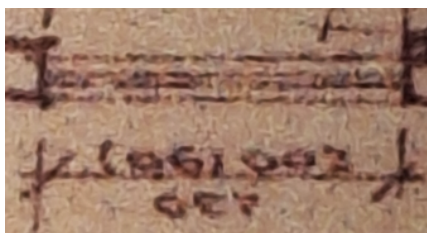
dvojité okno

okno ze skleněných tvárnic (luxfery, vitrablok je druh luxferů)

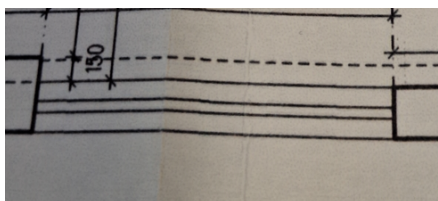

36. Ve veškerých výkresech založených v stavební dokumentaci uložené u příslušného stavebního úřadu byla výplň dotčeného stavebního otvoru zakreslena takto:

Stavební dokumentace z roku 1973 Stavební dokumentace z roku 1977

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Stavební dokumentace z roku 2000

37. Z výše uvedených zákresů ve stavebních dokumentacích vztahujících se k dané budově jasně vyplývá, že v předmětném stavebním otvoru je zakresleno okno s rovným ostěním. Se zákresy ve stavebních dokumentacích pak koresponduje i Požární zpráva z května 1999 vyhotovená P. B. ke stavbě „Rekonstrukce objektu České pojišťovny a. s.“, kde je mimo jiné uvedeno na straně 1 „konstrukce stávající – obvodové zdivo: cihelné, kamenné; okna a dveře: dřevěné s tabulovým sklem“. O luxferech v obvodových stěnách či jako výplň stavebního otvoru požární zpráva nehovoří, přestože je v ní uvedeno, že jako nenosná vnitřní konstrukce je plánovaná prosklená stěna. Obvodové stěny projektované jsou uvedeny pouze cihelné.
38. Na základě výše uvedeného dospěl soud k závěru, že v podkladech, které měl stavební úřad k dispozici, v předmětném stavebním otvoru vždy jako výplň figurovalo okno a nikoli výplň z luxferů. Luxfery tedy byly do předmětného stavebního otvoru vestavěny bez jakéhokoliv opatření či povolení stavebního úřadu, přestože dle stavebních předpisů od roku 1959 (viz zákon o stavebním řádu, zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, a starý stavební zákon) k takovému kroku vždy bylo potřeba opatření či povolení stavebního úřadu. Stavebník při stavebních úpravách v roce 2016, když odstranil luxfery a umístil do předmětného stavebního otvoru okno, tedy pouze uvedl stavbu do souladu se stavební dokumentací. Takový postup ze strany stavebníka nelze hodnotit jako nepovolenou stavbu. Vzhledem k této skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že stavební úřad neměl důvod k zahájení řízení o odstranění stavby ve vztahu k předmětnému oknu. Nezahájení tohoto řízení s ohledem na obsah archivované dokumentace a aktuální stav stavby nelze hodnotit jako nezákonný zásah vůči žalobci.
39. Pro úplnost soud k tvrzení žalobce, že stavební dokumentace z roku 2000 označená jako skutečné provedení stavby nebyla podkladem k žádnému kolaudačnímu řízení, podotýká, že tato stavební dokumentace byla ověřena v kolaudačním řízení završeném kolaudačním rozhodnutím vydaným Městským úřadem Děčín dne 16. 11. 2000, č. j. SÚ332/3813/2000/Si.
40. Vzhledem ke skutečnosti, že samotný žalobce nepředložil ke svému podnětu žádný doklad, který by prokazoval neoprávněnost umístění okna v předmětném stavebním otvoru a stavební úřad v jemu dostupné dokumentaci shledal, že ve stavebních výkresech je zaneseno v daném stavebním otvoru jako výplň vždy okno, shledal soud, že postup žalovaného, který seznámil žalobce k jeho podnětu s rozhodným skutkovým stavem a sdělil mu, že nejsou důvody k zahájení řízení o odstranění stavby, nepochybil, a v jeho jednání není možné spatřovat nezákonný zásah vůči žalobci. S ohledem na uvedené skutečnosti tudíž soud shledal žalobu nedůvodnou, a proto ji výrokem I. tohoto rozsudku v souladu s § 87 odst. 3 zamítl.
41. Soud v souladu s § 52 odst. 1 neprovedl dokazování opakovaným podnětem žalobce ze dne 23. 9. 2020, sdělením žalovaného ze dne 24. 6. 2020, č. j. MDC/64549/2020, stížností žalobce ze dne 1. 9. 2021, odpovědí žalovaného na stížnost podle § 175 správního řádu ze dne 5. 10.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

2021, č. j. MDC/95492/2021, žádostí žalobce o přešetření způsobu vyřízení stížnosti podle § 175 odst. 7 správního řádu ze dne 9. 11. 2021, sdělení správního orgánu druhého stupně ze dne 10. 1. 2022, č. j. KUUK/009118/2022, sdělením žalovaného ze dne 24. 1. 2024, č. j. MDC/9369/2022, stížností žalobce podle § 175 odst. 1 správního řádu ze dne 17. 8. 2022, odpovědí žalovaného na stížnost podle § 175 odst. 1 správního řádu ze dne 26. 9. 2022, č. j. MDC/89017/2022, a zhodnocením nového okna v požární obvodové stěně z hlediska požární ochrany majetku a zdraví osob, vypracovaným M. M. v říjnu 2016, kterými navrhoval provést dokazování žalobce, neboť se jedná o listiny obsažené v žalovaném předložené spisové dokumentaci, kterou se v rámci správního soudnictví dokazování neprovádí.

42. V souladu s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve výroku II. tohoto rozsudku soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly a ani je nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 18. prosince 2024

Mgr. Václav Trajer v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.